

VAI TRÒ BAN ĐIỀU PHỐI VÀ HỢP TÁC ĐỐI VỚI SỰ PHÁT TRIỂN GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM

Thượng tọa Thích Minh Quang

Trưởng Ban Điều Phối và Hợp Tác

GHPGVN và Giáo hội Liên Minh Phật Giáo Lào

Kính bạch: .....

Kính thưa: Quý đại biểu!

Trong không khí trang nghiêm đầy hoan hỷ, đoàn kết, hòa hợp dưới sự chứng minh và tham dự của chư Tôn đức lãnh đạo cấp cao của Trung ương Giáo hội Phật giáo Việt Nam, quý quan khách lãnh đạo Nhà nước, các Ban, Bộ, Ngành Trung ương Việt Nam, cùng đông đảo quý vị đại biểu về tham dự Đại hội Đại biểu Phật giáo toàn quốc lần IX, nhiệm kỳ 2022 – 2027, chúng con xin thay mặt Ban Điều Phối và Hợp Tác GHPGVN tại nước CHDCND Lào kính chúc chư Tôn đức, quý vị đại biểu, khách quý thân tâm an lạc và thành tựu mọi sự nghiệp. Chúc Đại hội thành công tốt đẹp.

Kính thưa Đại hội!

Vinh dự về dự Đại hội Đại biểu Phật giáo toàn quốc lần IX hôm nay, chúng con xin được phép trình bày tham luận như sau:

1. Điều phối và Hợp tác giữa hai Giáo hội Phật giáo Việt Nam và Giáo hội Liên minh Phật giáo Lào

Cuối năm 2018, Trung ương Liên minh Phật giáo Lào, Trung ương Mặt trận Xây dựng đất nước Lào, Bộ Nội vụ Lào và Trung ương GHPGVN, Đại sứ quán Việt Nam tại Lào, Ban Tôn giáo Chính phủ Việt Nam đã cùng chấp thuận thành lập Ban điều phối và Hợp tác GHPGVN và Giáo hội Liên minh Phật giáo Lào. Đây là một bước tiến mới trong lịch sử bang giao của Phật giáo Việt Nam với Phật giáo Lào, tăng cường sự hợp tác, giao lưu giữa Giáo hội Phật giáo Việt Nam và Liên minh Phật giáo Lào đối với việc xiển dương giáo lý đức Phật làm tốt đạo đẹp đời, góp phần xây dựng và phát triển đất nước Việt Nam và đất nước Lào trong thời kỳ hội nhập quốc tế.

Trong buổi tiếp thân mật chư Tôn đức lãnh đạo cấp cao Giáo hội Phật giáo Việt Nam nhân chuyến công tác thăm chính thức Giáo hội Liên minh Phật giáo Lào, vào ngày 23/9/2022, tại Đại sứ quán nước CHXHCN Việt Nam ở Lào, Ngài Đại sứ đặc mệnh toàn quyền Nguyễn Bá Hùng đã khẳng định Ban Điều Phối và Hợp Tác là một Ủy Ban ngoại giao của Giáo hội Phật giáo Việt Nam tại Lào. Có thể nói, đây là “đứa con tinh thần” đầu tiên của Giáo hội Phật giáo Việt Nam ở nước ngoài. Theo đó, Ban Điều Phối và Hợp Tác có trách nhiệm và vai trò quan trọng là trung gian; là cầu nối, trao đổi thông tin, phối hợp tổ chức các chương trình giao lưu, hợp tác và viếng thăm chính thức hàng năm giữa trung ương Giáo hội Phật giáo Việt và Giáo hội Liên minh Phật giáo Lào nói chung, cũng như các Ban, Viện trung ương Giáo hội và Giáo hội Phật giáo các tỉnh thành có chung đường biên giới nói riêng.

Trong thời gian tới, Ban Điều Phối và Hợp Tác phát huy hơn nữa vai trò của mình để Giáo hội Phật giáo Việt Nam và Giáo hội Liên minh Phật giáo Lào tiếp tục tăng cường trao đổi đoàn lãnh đạo Phật giáo của hai nước thăm viếng lẫn nhau. Đồng thời, xúc tiến Phật giáo ở các tỉnh thành biên giới của hai nước tiến hành ký kết các hợp tác, giao lưu với từng địa phương của mỗi nước trong công tác Phật sự, nhằm củng cố và phát triển tình đoàn kết, hòa hợp trong Tăng đoàn, giáo dục truyền thống đoàn kết, hữu nghị đặc biệt giữa cộng đồng Phật tử và nhân dân hai nước.

2. Quản lý cơ sở tự viện và Tăng Ni, Phật tử người Việt Nam đang hoằng pháp và sinh sống tại Lào

Chức năng, nhiệm vụ quan trọng thứ hai của Ban Điều Phối và Hợp Tác được Giáo hội Phật giáo Việt Nam và Giáo hội Liên minh Phật giáo Lào giao phó đó là quản lý các cơ sở tự viện và Tăng Ni, Phật tử người Việt Nam đang hoằng pháp và sinh sống tại nước CHDCND Lào. Hướng dẫn Tăng Ni, Phật tử tại các chùa Việt ở Lào tôn trọng phong tục tập quán của nhân dân các bộ tộc Lào, nghiêm chỉnh thực hiện đúng pháp luật nhà nước và hiến chương Giáo hội Phật giáo Lào.

Hiện nay, trên khắp đất nước Lào có 13 ngôi chùa Phật giáo của người Việt Nam và với 18 vị Tăng Ni đang hành đạo ở Lào. Hiện tại chưa có thống kê chính xác, nhưng nhìn chung phần lớn cộng đồng người Việt ở Lào là Phật tử hoặc có cảm tình và gắn bó với Phật giáo với ngôi chùa Việt ở mỗi địa phương.

Sự ra đời của Ban Điều Phối và Hợp Tác là nguyện vọng chung của Tăng Ni, Phật tử người Việt Nam ở Lào. Đây là tổ chức chính thức để cộng đồng Tăng Ni và Phật tử người Việt thể hiện tiếng nói chung, có đại diện pháp lý để đối thoại, trao đổi thông tin và giải quyết các vướng mắc về cơ sở tự viện cũng như tu sĩ trụ trì tại các địa phương. Nhìn chung, từ khi được thành lập Ban Điều Phối và Hợp Tác đã chủ động phối hợp với các Hội người Việt Nam ở các địa phương và Giáo hội Phật giáo Lào trong việc điều hành và quản lý các cơ sở chùa Việt ở Lào. Phương châm quản lý của Ban Điều Phối và Hợp Tác là trên cơ sở hành chánh để tạo được sự hoan hỷ, thống nhất và đoàn kết trong Tăng đoàn, cũng như giữa các chùa với nhau; tham mưu và hỗ trợ nhau trong sứ mệnh xiển dương Phật pháp, đồng hành cùng cộng đồng người Việt Nam ở Lào.

3. Góp phần bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa Phật giáo Việt Nam

Với tinh thần, trách nhiệm cao đối với việc vun đắp tình hữu nghị vĩ đại Việt Nam và Lào, đầu năm sau, năm 2023, Ban điều phối và Hợp tác sẽ tiến hành xây ngôi nhà tưởng niệm Chủ tịch Hồ Chí Minh, Chủ tịch Suphanuvong, Chủ tịch Kaysôn Phômvihan và anh linh các Anh hùng Liệt sĩ quân đội tình nguyện Việt Nam đã hy sinh ở Lào, tại khuôn viên chùa Phật Tích ở Viêng Chăn. Hòa nhập nhưng không hòa tan, đó là phương châm quan trọng trong các hoạt động Phật sự của Ban Điều Phối và Hợp Tác nói chung, các cơ sở tự viện của Phật giáo Việt Nam tại Lào nói riêng. Do đó, việc xây dựng ngôi nhà tưởng niệm này với hy vọng không chỉ là biểu tượng của tình hữu nghị đặc biệt của hai dân tộc, mà còn là biểu tượng văn hóa tâm linh, đậm đà bản sắc dân tộc và văn hóa Phật giáo Việt Nam ở đất nước Lào.

Với ý thức cao trong việc bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa Phật giáo Việt Nam, Ban Điều Phối và Hợp Tác đặc biệt quan tâm, tư vấn và hỗ trợ những ngôi chùa Việt đang hoặc sẽ trùng tu xây dựng. Giao lưu văn hóa kiến trúc, nghệ thuật hoa văn, cũng như bài trí tượng thờ với Phật giáo Nam tông Lào là cần thiết, nhưng sự thể hiện cần phải ưu tiên hàng đầu đối với văn hóa kiến trúc chùa tháp Phật giáo Bắc tông Việt Nam.

Song song với văn hóa kiến trúc, vấn đề khắc khoải nữa là ngôn ngữ và duy trì ngôn ngữ mẹ đẻ đối với người Việt Nam đang làm ăn, sinh sống ở Lào nói chung và cộng đồng Phật tử nói riêng. Trong thời gian tới, Ban Điều Phối và Hợp Tác sẽ cố gắng vận động Tăng Ni, nhất là nhân sự của Ban, học và nâng

cao ngôn ngữ Lào. Việc thông thạo ngôn ngữ bản địa đối với Tăng Ni người Việt đang cư trú tại các cơ sở tự viện ở Lào là yếu tố quyết định để hòa nhập, để phát triển ổn định, lâu dài của Phật giáo Việt Nam ở Lào. Ban Điều Phối và Hợp Tác sẽ phải triển khai, tạo điều kiện tốt nhất, đặc biệt là Tăng Ni trẻ đến các trường Phật học của Lào để học tập. Nhận thấy tầm quan trọng của ngôn ngữ đối với việc bảo tồn văn hóa dân tộc, Ban Điều Phối và Hợp Tác đã chủ động tuyên truyền, vận động các chùa Việt ở Lào, tổ chức các lớp học tiếng Việt cho cộng đồng người Việt, đặc biệt là thế hệ thứ hai thứ ba. Và, đồng thời dạy tiếng Lào cho những người Việt mới sang Lào. Khi đến chùa sinh hoạt, đặc biệt là các ngày rằm, ngày lễ, các vị trụ trì nên khuyến khích mọi người nên sử dụng tiếng mẹ đẻ trong giao tiếp.

4. Một số kiến nghị

Để đạt được mục đích trên, bên cạnh chủ động, sáng tạo trong các hoạt động Phật sự, Ban Điều Phối và Hợp Tác chúng con rất cần sự chỉ dạy, hỗ trợ, phối hợp giữa trung ương Giáo hội Phật giáo Việt Nam và Giáo hội Liên minh Phật giáo Lào nói chung, Ban trị sự Giáo hội Phật giáo ở các tỉnh thành nói riêng, qua một số kiến nghị sau:

- Ban Điều Phối và Hợp Tác là tổ chức duy nhất, đại diện tiếng nói chung của Tăng Ni và cộng đồng Phật tử người Việt Nam sinh sống và làm việc tại nước CHDCND Lào. Cho nên, chúng con kính xin chư Tôn đức lãnh đạo Ban, Viện trung ương và Ban trị sự Giáo hội Phật giáo ở các tỉnh thành ở Việt Nam, nếu có chương trình thăm viếng, giao lưu với Phật giáo Lào ở địa phương hoặc trung ương hoan hỷ thông báo và phối hợp với Ban Điều Phối và Hợp Tác. Lào là quốc gia Phật giáo nhưng đó là Phật giáo Nam tông, có những khác biệt nhất định về văn hóa với Tăng đoàn Phật giáo Việt Nam. Cho nên, thiết nghĩ nếu có sự tham mưu, tư vấn của chúng con, đoàn công tác sẽ đạt thành tựu hơn trong hoạt động Phật sự bang giao. Qua đó, phát huy tinh thần đoàn kết trong Tăng đoàn, trong tổ chức Giáo hội, cũng như góp phần tăng cường tình hữu nghị giữa hai Giáo hội Phật giáo Việt Nam và Giáo hội Liên minh Phật giáo Lào.

- Chúng con kính xin trung ương Giáo hội Phật giáo Việt Nam hoan hỷ xem xét hỗ trợ tài chính trong công tác xây dựng cơ sở tự viện Phật giáo người Việt ở Lào. Đặc biệt, dự án hoán đổi xây dựng tòa nhà cơ quan đầu tư vừa và nhỏ thuộc

Bộ công thương Lào để xây dựng nhà tưởng niệm Chủ tịch Hồ Chí Minh, Chủ tịch Suphanuvong, Chủ tịch Kaysôn Phômvihan và anh linh các Anh hùng Liệt sĩ quân đội tình nguyện và chuyên gia Việt Nam đã hy sinh ở Lào, trụ sở Ban Điều Phối và Hợp Tác trong khuôn viên chùa Phật Tích ở thủ đô Viêng Chăn. Có thể nói đây là công trình mang ý nghĩa ngoại giao cao giữa hai Giáo hội, cũng như giáo dục về cội nguồn dân tộc cho các thế hệ con em người Việt Nam ở Lào. Bên cạnh hỗ trợ tài chính trùng tu những cơ sở đã có, nếu chư Tôn đức ở Việt Nam phát tâm xây dựng cơ sở tự viện mới ở Lào, hoan hỷ thông báo hoặc phối hợp với Ban Điều Phối và Hợp Tác để chúng con thực hiện được trách nhiệm của mình đối với các thủ tục hành chính và một số vấn đề liên quan trong xây dựng; làm cơ sở để Ban Điều Phối và Hợp Tác chúng con báo cáo trung ương hai Giáo hội khi cần thiết.

- Ban Điều Phối và Hợp Tác ra đời là nguyện chung của toàn thể Tăng Ni, Phật tử người Việt ở Lào, mong muốn có tổ chức chung để có tiếng nói đoàn kết trong các vấn đề liên quan đến cơ quan nhà nước cũng như Phật giáo Lào. Để có tính thống nhất, đoàn kết và đúng quy trình thủ tục quản lý hành chính, việc bổ nhiệm trụ trì chùa Việt ở các địa phương Lào phải do Ban Điều Phối và Hợp Tác quyết định hoặc tùy địa phương mà Ban Điều Phối và Hợp Tác sẽ có kiến nghị Giáo hội Liên minh Phật giáo Lào ra quyết định. Chúng con tha thiết chư Tôn đức lãnh đạo Phật giáo ở Việt Nam hoan hỷ liễu tri, phối hợp thì Ban Điều Phối và Hợp Tác chúng con mới hỗ trợ các vấn đề liên quan, đặc biệt là thủ tục cư trú lâu dài ở Lào.

- Cuối cùng, chúng con kính xin trung ương Giáo hội Phật giáo Việt Nam cũng như Phật giáo ở các tỉnh thành hoan hỷ tăng cường hỗ trợ Ban Điều Phối và Hợp Tác đối với các các hoạt động từ thiện nhân đạo nhằm đưa ánh sáng giáo lý từ bi của Đạo Phật vào trong đời sống xã hội, giúp đỡ cộng đồng Phật tử người Việt cũng như người Lào có hoàn cảnh khó khăn, tích cực xóa đói giảm nghèo, xây dựng sự đoàn kết cộng đồng và tình hữu nghị giữa hai dân tộc Việt Nam và Lào.

Một lần nữa, chúng con kính chúc chư Tôn đức Hội đồng Chứng minh, Hội đồng Trị sự và quý Đại biểu pháp thể khinh an, Phật sự viên thành. Chúc Đại hội thành công tốt đẹp./.